

Luật Bảo hiểm xã hội 2024

Tổng quát

- Luật BHXH 2024 — Số 41/2024/QH15 được Quốc hội thông qua ngày 29/6/2024, có hiệu lực thi hành từ 1/7/2025. [AIC Viet Nam+2](#)[Thư Viện Nhà Đất+2](#)
- Luật gồm 11 chương, 141 điều (tăng thêm 2 chương và 16 điều so với luật hiện hành). [Thư Viện Nhà Đất+1](#)
- Mục tiêu: thể chế hóa quan điểm, đường lối cải cách chính sách an sinh xã hội; xử lý vướng mắc thực tiễn; mở rộng và gia tăng quyền, lợi ích để thu hút người lao động tham gia BHXH. [laichau.gov.vn+1](#)

Những điểm mới, thay đổi đáng chú ý

Dưới đây là các thay đổi/trọng tâm chính của Luật BHXH 2024:

- **Mở rộng đối tượng tham gia BHXH bắt buộc.** Từ 1/7/2025, thêm nhiều nhóm đối tượng mới bị bắt buộc tham gia BHXH, gồm: người lao động làm việc không trọn thời gian (part-time) nếu có lương trong tháng bằng hoặc cao hơn mức căn cứ đóng BHXH; người làm việc theo hợp đồng không mang “tên” hợp đồng lao động nhưng có nội dung trả công, tiền lương và bị quản lý, giám sát; người hoạt động không chuyên trách ở thôn, tổ dân phố; chủ hộ kinh doanh có đăng ký kinh doanh; người quản lý doanh nghiệp không hưởng lương; v.v. [Báo Tin Tức+2](#)[Báo Thanh Niên+2](#)
- **Bổ sung chế độ “trợ cấp ưu trí xã hội” để hình thành BHXH đa tầng.** Nếu người cao tuổi đủ điều kiện (tuổi 75 trở lên, không có lương hưu) có thể hưởng trợ cấp từ ngân sách nhà nước. Nếu thuộc hộ nghèo hoặc cận nghèo thì từ đủ 70 tuổi đến dưới 75 tuổi được hưởng. [Dak Lak tỉnh+1](#)
- **Giảm điều kiện tối thiểu để được hưởng lương hưu.** Theo một số phân tích từ các chuyên gia (với 15 điểm/trọng tâm) — đóng BHXH tối thiểu 15 năm thay vì trước đây 20 năm. [viean.viet-jo.com+2](#)[Thư Viện Pháp Luật+2](#)
- **Quy định rõ hơn về sổ BHXH điện tử.** Sổ BHXH có thể cấp bản điện tử hoặc bản giấy — cả hai có giá trị pháp lý như nhau. [AIC Viet Nam+1](#)
- **Quy định điều chỉnh mức đóng / mức hưởng — “mức tham chiếu” thay cho “mức lương cơ sở”.** Khi chưa bãi bỏ mức lương cơ sở, mức tham chiếu bằng mức lương cơ sở. [KPMG Assets+1](#)
- **Quản lý quỹ BHXH, đầu tư quỹ.** Luật bổ sung quy định về đầu tư quỹ BHXH nhằm tăng hiệu quả sử dụng quỹ. [Cục Quản lý Thị trường+1](#)

- **Mở rộng quyền lợi cho người lao động không chuyên trách ở cấp xã.** Nhóm này trước đây chỉ hưởng ưu trí, tử tuất; nay được bổ sung quyền hưởng chế độ ốm đau, thai sản. [Tạp chí Bảo Hiểm Xã Hội+1](#)
- **Quy định mới về BHXH một lần.** Luật điều chỉnh lại quyền rút BHXH một lần: điều kiện, thời gian đóng BHXH trước khi được rút... nhằm khuyến khích người lao động bảo lưu thời gian đóng để hưởng lương hưu. [lahdrai Kontum+1](#)

Về mức đóng, chế độ hiện hành

- Theo luật mới, mức đóng BHXH bắt buộc, BHYT, BHTN được thu theo “mức lương cơ sở mới” (hiện là 2.340.000 đồng/tháng kể từ 1/7/2024).
[xaydungchinh sach.chinhphu.vn+2ctsv.uit.edu.vn+2](#)
- Mức đóng BHXH bắt buộc cơ bản vẫn giữ như trước: người lao động đóng 8%; doanh nghiệp đóng 17% (14% quỹ ưu trí-tử tuất + 3% quỹ ốm đau – thai sản). [Báo Thanh Niên+1](#)

Một số lưu ý

- Luật BHXH 2024 “tập trung vào BHXH cơ bản, ưu trí, tử tuất, ốm đau, thai sản, trợ cấp xã hội, quản lý quỹ, mở rộng đối tượng”. Theo định nghĩa trong luật, các chế độ như BHYT, BHTN, bảo hiểm tai nạn, bệnh nghề nghiệp,... **không nằm trong phạm vi điều chỉnh riêng** của Luật BHXH (những nội dung này được điều chỉnh bởi luật/ văn bản khác). [Dak Lak tỉnh+1](#)

Luật Bảo hiểm y tế (BHYT)

- Luật BHYT — được ban hành từ trước; hiện vẫn là khung pháp lý đảm bảo quyền lợi khám chữa bệnh cho người tham gia BHYT. (Không có thay đổi nổi bật như BHXH 2024)
- Theo các văn bản hiện hành: người làm việc theo hợp đồng lao động (không xác định thời hạn hoặc xác định ≥ 1 tháng) đều được đóng BHYT bắt buộc nếu thuộc đối tượng theo luật. [Hội LHPN Việt Nam+1](#)
- Mức đóng, đối tượng, quyền lợi BHYT phụ thuộc vào quy định riêng của BHYT — tùy hợp đồng, nơi làm việc, quy định doanh nghiệp, Nhà nước.

Tương quan với BHXH 2024: Mặc dù BHXH 2024 mở rộng đối tượng BHXH bắt buộc, nhưng BHYT vẫn tuân theo khung pháp luật BHYT — nghĩa là, việc tham gia BHYT cho các đối

tương lao động hay nhóm mới cũng cần xét theo luật BHYT hiện hành (hợp đồng, đóng bảo hiểm y tế, đóng bảo hiểm xã hội, nghĩa vụ quy định).

Luật Việc làm 2013

Khái quát

- Luật Việc làm 2013 (38/2013/QH13), ban hành 16/11/2013, có hiệu lực từ 1/1/2015. [Apolat Legal+1](#)
- Luật điều chỉnh các vấn đề: chính sách hỗ trợ tạo việc làm; thông tin thị trường lao động; đánh giá, cấp chứng chỉ kỹ năng nghề quốc gia; tổ chức, hoạt động dịch vụ việc làm; bảo hiểm thất nghiệp (BHTN); quản lý Nhà nước về việc làm. [Thư Viện Nhà Đất+2](#)[Thư Viện Nhà Đất+2](#)

Nội dung chính

- Người lao động áp dụng Luật: công dân Việt Nam từ đủ 15 tuổi trở lên có nhu cầu và khả năng lao động. [Thư Viện Nhà Đất+1](#)
- Nhà nước có chính sách tạo việc làm, hỗ trợ tự tạo việc làm, phát triển thị trường lao động, hỗ trợ chuyển đổi nghề nghiệp, hỗ trợ thanh niên, người nông thôn, hỗ trợ doanh nghiệp, hợp tác xã,... [CaseLaw+2](#)[Thư Viện Nhà Đất+2](#)
- Có chính sách tín dụng ưu đãi từ Quỹ quốc gia về việc làm để hỗ trợ người lao động, hộ kinh doanh, doanh nghiệp nhỏ và vừa, hợp tác xã, tổ hợp tác vay vốn tạo việc làm hoặc mở rộng việc làm. [CaseLaw+1](#)
- Quy định về bảo hiểm thất nghiệp: người lao động hợp đồng ≥ 3 tháng trở lên (và người sử dụng lao động) phải tham gia BHTN bắt buộc. [THƯ VIỆN PHÁP LUẬT+2](#)[Apolat Legal+2](#)
- Quy định nghiêm cấm phân biệt đối xử, lạm dụng, khai thông tin gian dối trong tuyển dụng, sử dụng lao động, bảo vệ quyền lợi người lao động. [Thư Viện Nhà Đất+1](#)

Hạn chế / Vấn đề được nêu khi áp dụng

- Một số quy định của Luật Việc làm 2013 đang bị cho là chưa phù hợp với thực tiễn khi môi trường lao động, thị trường lao động thay đổi (đặc biệt trong tương lai với kinh tế số, việc làm linh hoạt, lao động thời vụ, làm việc từ xa ...). [Career Viet+1](#)

- Có vướng mắc về tính thống nhất giữa các luật: ví dụ quy định BHTN của Luật Việc làm chưa hoàn toàn đồng bộ với quy định BHXH/ bảo hiểm thất nghiệp của các luật khác. [Career Viet+1](#)
-

Nhận định & Tác động đối với người lao động

- Với BHXH 2024: mở rộng mạnh đối tượng tham gia — bao gồm cả lao động part-time, lao động hợp đồng không rõ tên “hợp đồng lao động”, người làm việc nhỏ lẻ — mở cơ hội cho nhiều người trước đây không thuộc diện BHXH bắt buộc được hưởng quyền lợi an sinh; tạo BHXH đa tầng thông qua trợ cấp ưu trí xã hội.
- Việc giảm điều kiện hưởng lương ưu (tối thiểu 15 năm đóng BHXH) sẽ giúp người lao động có quá trình làm việc gián đoạn, lao động tự do, lao động muộn tham gia BHXH có cơ hội hưởng lương ưu đãi hơn.
- Người lao động làm việc không chuyên trách ở cấp xã, lao động nhỏ lẻ, part-time... được bảo vệ tốt hơn về chế độ ốm đau, thai sản, ưu trí — giảm bớt rủi ro khi sức khỏe, tuổi già.
- Luật Việc làm 2013 cung cấp khung chính sách hỗ trợ tạo việc làm, tự tạo việc làm, vay vốn, hỗ trợ thất nghiệp — có ý nghĩa với người lao động muốn ổn định, tìm việc hoặc khởi nghiệp; nhưng với bối cảnh hiện tại (việc làm linh hoạt, nền kinh tế số), có khả năng cần cải cách, bổ sung để phù hợp thực tế.